

بازنمایی مفهوم عشق در کارتون‌های کلاسیک: نشانه‌شناسی کارتون‌های سیندرلا و بابا لنگ‌دراز

- مهدیه عظیمی نیا دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
- مجید فولادیان * دانشجوی گروه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.
- زینب فیاض پارسا دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

عشق رمانتیک که محصول مدرن جهان غرب است، به تدریج وارد کشور ایران شده است و دغدغه کنونی و اصلی نسل جوان امروز شناخته می‌شود. یکی از مؤثرین عوامل تأثیرگذار بر اهمیت عشق بین نسل جوان امروزی، نوع کارتون‌های پخش شده در زمان کودکی آن‌هاست. کارتون‌ها یکی از برنامه‌های بسیار تأثیرگذار بر شکل‌دهی علائق، ارزش‌ها و الگوهای برتر در ذهن کودکان و در طول زندگی آن‌ها هستند؛ براین اساس، هدف از نگارش این مقاله، بازنمایی مفهوم عشق در کارتون‌های موردعلاقه دانشجویان کارشناسی دانشگاه فردوسی مشهد بوده است. در این پژوهش پرسشنامه‌ای برای انتخاب کارتون‌ها به دانشجویان داده شد. پس از اینکه دو کارتون بابا لنگ‌دراز و سیندرلا به‌عنوان کارتون‌های موردعلاقه دانشجویان مشخص شدند، با استفاده از رویکرد تحلیل محتوا و نشانه‌شناسی جان فیسک تحلیل شدند. نتایج مهم پژوهش نشان داد که بازنمایی در این دو کارتون از نوع بازنمایی اجتماعی است. در این دو کارتون، مفهوم عشق محوریت اصلی داستان است. بازنمایی مفهوم عشق در این دو کارتون از نوع بازنمایی اجتماعی و به دو صورت «عشق در یک نگاه و لحظه» و «دوستی و شناخت تدریجی برای رسیدن به کمال عشق یعنی ازدواج» نشان داده شده است. از مهم‌ترین مباحث مطرح شده در این دو کارتون، نقش حمایتگری و تمکن مالی یک پسر برای دختری است که در سطح اجتماعی و اقتصادی پایین‌تر از پسر قرار گرفته است و آن

پسر به‌عنوان فرشته نجات و رهایی دختر از مشکلات و سختی‌های گذشته زندگی، به‌طور برجسته به تصویر کشیده شده است.

کلیدواژه‌ها: بابا لنگ‌دراز، بازنمایی، سیندرلا، عشق، کارتون، نشانه‌شناسی.

مقدمه

امروزه مفهوم عشق و دگردیسی و سمبل‌های آن نشان‌دهنده تحول جهان عاطفی و آزادی است (García & Soriano, 2017). در این جهان عاطفی و آزادی، روزبه‌روز روابطی زیر لوای عشق و عشق‌بازی شکل‌های جدیدی را از خود نشان می‌دهد. گیدنز نوعی از رابطه را با عنوان «رابطه ناب» معرفی می‌کند که روزبه‌روز جوامع توسعه‌یافته‌تر به سوی آن با سرعت پیشروی می‌کنند و این امر باعث ایجاد تغییرات در روابط عاشقانه افراد، زناشویی، جنسی و خانوادگی شده است (گیدنز^۱، ۱۳۸۴). روابط عاشقانه در سیر تکامل خود تغییراتی کرده است؛ برای مثال، با ورود فناوری‌های جدید ارتباطی در باورهای جوانان و نحوه ارتباط با جنس مخالف و مفهوم عشق تغییراتی ایجاد شده است (کنعانی و محمدزاده، ۱۳۹۵). عشق رمانتیک به‌عنوان اصول جهان مدرن شناخته می‌شود و به‌صورت نشانه جهانی و مشترک اساس پیوند زوجها در فرهنگ‌های مختلف شده است (گیدنز، ۱۳۸۴)؛ به‌عبارت‌دیگر، عشق رمانتیک بیانگر پیدا کردن یک همسر و دوست داشتن متقابل یکدیگر است. این تفسیر نگاه جهانی به عشق و روابط عاشقانه به کشور ایران نیز نفوذ کرده است و از این رو تغییر فاحشی در مقایسه با گذشته در روابط عاشقانه بین دختر و پسر ایجاد شده است که این تفسیر خاص در روابط ناشی از باورهای افراد است (Wyndol & Rose, 2015)، فولادیان و همکاران، ۱۳۹۷ الف، فولادیان و همکاران، ۱۳۹۷ ب). در ایران دانشجویان با ورود به دانشگاه با تجربه‌های جدیدی مثل ارتباط با جنس مخالف روبه‌رو می‌شوند. درگیر شدن با جنس مخالف و ایجاد روابط عشقی در ایران در طی سال‌های گذشته تغییرات چشمگیری داشته است (جهانی دولت‌آباد، ۱۳۹۷؛ برزیان و همکاران، ۱۳۹۷).

بازنمایی روابط عاشقانه افراد با یکدیگر بدون توجه به بسترهای اجتماعی و تاریخی ممکن نیست. یکی از وظایف جامعه‌شناسان و روان‌شناسان این است که بسترهای اجتماعی و تاریخی‌ای را بررسی کنند که در یک دوره زمانی هنوز به حیات خود در آن جامعه ادامه می‌دهند (صادقی فسایی و شریفی ساعی، ۱۳۹۱). رسانه‌ها یکی از بسترهای اصلی

اجتماعی شدن افراد هستند. از منظر مک کوئیل^۱ (۱۹۸۲) رسانه‌ها را باید سازنده محیط نمادینی دانست که تأثیر عمده آن‌ها شکل‌گیری تصویر ذهنی مخاطبان از دنیای اطراف است. رسانه‌ها نگرش‌ها و ارزش‌هایی را که از قبل در فرهنگ‌ها وجود داشته است، پرورش می‌دهند یا حذف می‌کنند و فرهنگ و ارزش‌های دیگری را جایگزین می‌کنند. رسانه فراگیرترین بازتولید و توزیع معرفت و آگاهی در جهان بصری است و بر مخاطبان خود تأثیری عمیق می‌گذارند (عظیمی و شکرخواه، ۱۳۹۴؛ فروغی و فروغی، ۱۳۹۸).

کلنر^۲ (۱۹۷۹) بیان می‌کند که رسانه‌های جمعی در شکل‌دهی پنداره‌های اغلب افراد جامعه از جمله کودکان بازنمودهایی را تولید می‌کنند که این بازنمودها مخاطبان را وادار می‌کنند ایدئولوژی خاصی را بپذیرند. کودکان روزانه به مدت شش ساعت به‌طور متوسط تلویزیون تماشا می‌کنند (گیدنز، ۱۳۸۴). کارتون‌ها به‌عنوان یک برنامه پرمخاطب در بین کودکان، به‌طور مستقیم بر آنان اثر می‌گذارند و علاوه بر جنبه سرگرمی و جذابیت، به‌صورت نهانی روش جامعه‌پذیری و اجتماعی‌شدن، شکل‌گیری، نوع و نحوه روابط، عواطف و بروز آن را شکل می‌دهند و کودکان بر اساس آن‌ها در بزرگسالی عمل می‌کنند (Garza, 2019؛ فروغی و فروغی، ۱۳۹۸؛ شایگان‌فر و همکاران، ۱۳۹۷؛ اجاق و واعظ، ۱۳۹۶؛ فرقانی و محمدکمال، ۱۳۹۶؛ راودار و عالی‌پور، ۱۳۹۵). کارتون‌ها به‌صورت سلاح دولبه برای کودکان عمل می‌کنند که می‌توانند یک کودک را به تباهی بکشانند یا مفاهیم را به آن‌ها آموزش دهند (Habib & Solimon, 2015). بر اساس پژوهش‌ها، کارتون‌ها نقش درخور توجه و گسترده‌ای در کلیشه‌ها، ارزش‌ها، روابط و به‌طور کلی بر باورها و رفتارهای کودکان در ابعاد مختلف زندگی خردسالی تا بزرگسالی دارند (Lee et al. 2017؛ Martin, 2017؛ Bouko et al. 2019؛ al. 2019 e Juliyanti؛ Garza, 2019؛ Wells, Campbell et al. 2016؛ Çelik & Gündoğdu, 2016؛ Keys 2016؛ al. 2017). پژوهش‌هایی در ایران مؤید تأثیر کارتون بر ذهن افراد و فرایندهای اجتماعی‌شدن و شکل‌گیری استرو تایپ‌هایی^۳ در موضوعات متنوع‌اند که در لابه‌لای سکانس‌های

1. McQuail
2. Kellner
3. Stereotypes

مختلف به مخاطبان منتقل می‌شود (اجاق و واعظ، ۱۳۹۶؛ فرقانی و محمدکمال، ۱۳۹۶؛ فروغی و فروغی، ۱۳۹۸؛ شایگان‌فر و همکاران، ۱۳۹۷).

در سال‌های اخیر پژوهش‌های بسیار محدودی در این زمینه که چه میزان اسطوره‌ها، الگوها و قواعد برخاسته از کارتون‌ها بر زندگی کودکان و بزرگسالان تأثیر می‌گذارند، انجام شده است. کارتون رسانه‌ای برای کودکان به‌عنوان قشر بسیار تأثیرپذیر و منفعل در جامعه است. کودکان به‌طور گسترده با کارتون‌ها تعامل دارند و این موضوع بسیار حساس و سرنوشت‌ساز است (فروغی و فروغی، ۱۳۹۸). بر اساس مباحث مطرح‌شده، عشق و روابط عاشقانه موضوع اصلی افکار و گفتمان‌های دانشجویی‌اند. این پژوهش برای یافتن پاسخ به این سؤال‌ها شکل گرفته است که کارتون‌های موردعلاقه دانشجویان متولد نیمه دوم دهه هفتاد هجری شمسی چیست؟ و بازنمایی عشق در این کارتون‌ها چگونه است؟

پیشینه نظری

با توجه به ضرورت و اهمیت کارتون‌ها در روند اجتماعی‌شدن کودکان و ساخت زیربنای فکری و اعتقادی آن‌ها، پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه کارتون درخور توجه و مهم است. در پژوهش‌های متفاوتی بازنمایی در کارتون‌ها بررسی شده است، اما در ایران به این موضوع بسیار محدود پرداخته شده است. گزیده‌ای از بازنمایی مفاهیم مختلف در پژوهش‌های اخیر در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. بازنمایی کارتون در پژوهش‌های گذشته

نوع بازنمایی	حوزه‌های بررسی شده	یافته‌های اصلی
جنسیت	کلیشه‌های جنسیتی	کارتون‌ها بر تصورات قالبی و شکل‌گیری کلیشه‌های جنسیتی تأثیر دارند (Garza, 2019؛ Campbell et al. 2016؛ فروغی و فروغی، ۱۳۹۸؛ فرقانی و محمدکمال، ۱۳۹۶؛ سلیمی کوچی و صادقی قهساره، ۱۳۹۵، کوثری و تفرشی، ۱۳۹۵).
	کلیشه‌های جنسیتی و هیجان	تصورات کلیشه‌ای در جنس زن و مرد، در زنان بیشتر با حالت ترس و ناراحتی و در مردان بیشتر با حالت پرخاشگری نشان داده شده است

نوع بازنمایی	حوزه‌های بررسی شده	یافته‌های اصلی
		(Martin, 2017).
	جنس زن و علم	برخلاف تصورات کلیشه‌ای، زنان دانشمند به‌عنوان موجوداتی باهوش، قوی و توانمندی بازنمایی شده‌اند (Reznik et al. 2019).
مذهبی	کابالاسم ^۱	کارتون‌ها به بازنمایی مؤلفه‌های معنوی مانند کابالا که به سنت و عرفان یهودیت گفته می‌شود؛ می‌پردازند (فرح‌نژاد و مهدیان، ۱۳۹۳).
	مضامین مذهبی	کارتون‌ها موجب به‌چالش کشیدن عقاید مذهبی می‌شوند (موسوی و همکاران، ۱۳۹۷).
فرهنگی	هویت فرهنگی	مؤلفه‌هایی مثل ارزش‌های اجتماعی، خشونت، نمادهای غیرکلامی و هویت تمدن غربی بر جامعه‌پذیری بینندگان اثر می‌گذارد (تقی‌پور و همکاران، ۱۳۹۷).
	تحلیل نشانه‌شناختی ارزش‌های فرهنگی - اجتماعی	بازنمایی ارزش‌هایی مثل خیرخواهی، جهان‌گرایی و امنیت در کارتون‌های شبکه پنج تلویزیون ایران برجسته‌تر نشان داده شده است (صمدی و کرد، ۱۳۹۵).
شناختی	بازنمایی اتوپیا ^۲	کارتون‌ها تفاوت مدینه فاضله یا اتوپیا را در ایدئولوژی اسلام و غرب نشان می‌دهند (نادری و همکاران، ۱۳۹۶).
	مفهوم خود و دیگری	کارتون‌ها با تأثیر بر اعتقادات و ارزش‌ها به بازنمایی مفهوم خود و دیگری منجر می‌شوند (راودار و عالی‌پور، ۱۳۹۵؛ شایگان‌فر و همکاران، ۱۳۹۷).
	فضاهای ترس	از نظر جغرافیایی، بازنمایی فضاهای ترس با توجه به ادراک فضایی و حس مکان انسان به فضا/مکان در موقعیت‌های مختلف متفاوت است (احمدی‌پور و رشیدی، ۱۳۹۷).
	حالت‌های مختلف «من» مؤلف	بین ویژگی‌های ذهن و زبان کودک و وجه خلاقه پدیدآور کارتون نسبت برقرار می‌شود (ملکیان و همکاران، ۱۳۹۵).

1. Kabbalism
2. Utopia

یافته‌های اصلی	حوزه‌های بررسی شده	نوع بازنمایی
بیشترین ارزش‌های به‌کاررفته در کارتون، ارزش‌های عشق، نوع‌دوستی و کسب علم و آگاهی است و کمترین ارزش‌ها، نظم و قانونمندی، رعایت بهداشت و کنجکاوی است (کلیج و صنیعی، ۱۳۹۴).	ضد ارزش‌های اجتماعی	اجتماعی
پدیده بازنمایی غرب از اعراب و سرزمین‌های عربی؛ غرب مردمان خاورمیانه عربی را به‌صورت افرادی متفاوت از خودشان نشان می‌دهد (شیخ‌مهدی و فراس‌العصل، ۱۳۹۴).	شخصیت‌های عربی و غربی	

با توجه به پژوهش‌های پیشین، بازنمایی در حوزه‌های مختلفی مانند جنسیت، مذهب، فرهنگ، حوزه شناختی و اجتماعی صورت گرفته است. بیشتر کارتون‌ها با مؤلفه‌های جنسیت و کلیشه‌های جنسیتی نشانه‌شناسی شده‌اند، اما بازنمایی مفهوم عشق به‌طور مستقل در کارتون‌ها بررسی نشده است؛ بلکه بازنمایی عشق در رسانه‌های سینما و تلویزیون بررسی شده است (جدول ۲).

جدول ۲. بازنمایی عشق در پژوهش‌های گذشته

یافته‌های اصلی	حوزه بررسی شده	نوع بازنمایی
در روابط مدرن بین دختر و پسر، بازنمایی عشق در سریال‌ها به‌صورت روابط عاشقانه و ضدعاشقانه بیان می‌شود (صادقی فسایی و شریفی ساعی، ۱۳۹۰؛ صادقی فسایی و شریفی ساعی، ۱۳۹۱). تقلیل‌گرایی عاطفی و اهمیت صرف رفع نیاز عاطفی در ازدواج برای زنان باعث شکل‌گیری روابط عاشقانه نابرابر می‌شود (سهراب‌زاده و حمامی، ۱۳۹۳).	- تجربه زیسته زنان در سریال - روابط دختر و پسر در سریال - خصوصیات زنانه	اجتماعی
سرعت تحولات ناشی از چرخش سنت‌ها و مفاهیم باعث شده است که جنبش‌هایی در خانواده‌ها شکل بگیرد؛ مانند شورش در رهایی که موضوع جدیدی است و از غرب نشئت گرفته است و در بازنمایی عشق به آن پرداخته شده است (زارعان و عامری، ۱۳۹۶).	شورش در رهایی	خانوادگی

نوع بازنمایی	حوزه بررسی شده	یافته‌های اصلی
فرهنگی	فکر، احساس و رفتار	بین فرهنگ و عشق رابطه متقابل وجود دارد (Karandashev, 2015).

بر اساس بررسی‌ها، در هیچ پژوهشی بازنمایی مفهوم عشق در کارتون‌ها بررسی نشده است؛ از این روست که در موضوع پژوهش حاضر به این موضوع توجه شده است و این پژوهش از این حیث نوآوری دارد.

رویکرد نظری

در جوامع و فرهنگ غربی عشق رمانتیک به عنوان جلوه‌ای از عشق مدرن ایجاد شده است و به تدریج وارد فرهنگ‌های شرقی از جمله ایران شده است. در بازنمایی عشق رمانتیک نظریه‌های متعددی وجود دارد که بر اساس ضرورت و کاربرد، در این پژوهش به چهار نظریه اشاره می‌شود. اولین دیدگاه نظریه یوجنتال^۱ است که بر اساس این نظریه، عشق رمانتیک چهار نشانه دارد: ۱- ایده‌آل‌سازی عشق و نیز ایده‌آل‌دیدن خود در چشم معشوق، ۲- غیرشرطی بودن عشق، ۳- اشتیاق به آزادی در عین اعتماد به دیگری و ۴- تعالی بخش بودن رابطه که عاشق و معشوق را در دنیایی با ملاک‌های (الگوها) ارتباطی و معنایی ویژه قرار می‌دهد (حسن آبادی و مسعودی، ۱۳۹۰).

یکی دیگر از نظریات در بازنمایی مفهوم عشق رمانتیک، نظریه نمونه ایده‌آلی از کارل یونگ^۲ است. بر اساس این نظریه هر فرد به دنبال یافتن معشوقه‌ای است که ویژگی‌های رفتاری مشابه با خود داشته باشد و برای بقای خود لازم می‌داند (باقریان، ۱۳۹۲).

نظریه سوم نظریه معروف استرنبرگ^۳ است که عشق رمانتیک را در سه جزء صمیمیت^۴، تعهد^۵ و میل جنسی^۱ در نظر گرفته است. صمیمیت هنگامی مطرح می‌شود که

1. Eugental
2. Jung
3. Strenberg
4. Intimacy
5. Obligation

عاشق و معشوق از حدود مرزهای عاشقانه فراتر بروند و ارتباط عمیق و صادقانه برقرار کنند؛ به گونه‌ای که همدلی و حس کمک‌رسانی به یکدیگر داشته باشند. عشق رمانتیک از دو جزء صمیمیت و میل جنسی تشکیل می‌شود و شامل هیجان‌ها و کششی است که بین دو نفر ایجاد می‌شود (طالبی و ویسی، ۱۳۹۱).

نظریه چهارم دیدگاه رولان بارت^۲ است که عشق را از زبان خود و اطرافیان و نیز شخصیت‌هایی مانند نیچه^۳، سارتر^۴، ورتتر^۵، لکان^۶ و ... ارائه کرده است و عمده‌ترین حالات، ادراکات و احساسات یک عاشق را به شرح ذیل بیان می‌کند:

۱- پرستیدن: همه چیز معشوق علاقه‌انگیز است و عاشق اتکای خاص خود به معشوق را همچون یک کل می‌بیند؛

۲- مهارناپذیری یا آری‌گویی: عاشق با وجود مشکلات بسیار در عشق باز هم بی‌وقفه در دل خود بر ارزش عشق صحنه می‌گذارد؛

۳- پارساپیشگی: عاشق برای تأثیر گذاشتن بر معشوق با نشان دادن تیره‌روزی‌اش پارساپیشگی مجازات‌گونه‌ای را به معشوق نشان می‌دهد؛

۴- بی‌مکانی معشوق در ذهن عاشق: عاشق نمی‌تواند معشوق را در دسته‌بندی دیگران حبس کند؛ چون او را یکتا و اصیل می‌داند؛

۵- پنهان کردن: عاشق از عشق سرگردان می‌شود و اینکه نمی‌داند تشویش‌هایش را پنهان یا ابراز کند؛

۶- سردرگمی: عاشق با نگرانی، اغلب پرسش‌هایی را درباره رفتار خود مطرح می‌کند؛

۷- هم‌چشمی: عاشق برای خود رقیب متصور می‌شود؛

-
1. Libido
 2. Bart
 3. Niche
 4. Sartre
 5. Vertre
 6. Lacan

۸- تصور کردن: عاشق بیشتر از اینکه از حرف‌ها و شنیده‌ها متأثر شود، تصویرسازی می‌کند؛

۹- ناشناختگی: از طرفی عاشق معشوق را بیشتر از هر کسی می‌شناسد و از طرفی او را نفوذناپذیر و سرکش می‌یابد؛

۱۰- دگرگشت: تصویر معشوق با کوچک‌ترین پیش‌آمدها در ذهن عاشق دگرگون می‌شود و عاشق ناگهان درمی‌یابد که معشوق مانند دیگران است.

۱۱- انتظار: تشویش و اضطراب از احساسات غالب عاشق است و اگر انتظار طولانی شود، دل عاشق پر از اندوه می‌شود؛

۱۲- دلسوزی: عاشق هر زمان احساس کند که معشوق ناراحت است و در معرض خطر است، به او احساس دلسوزی شدید می‌کند؛

۱۳- احساس گناه: وقتی عاشق در حق معشوق کوتاهی می‌کند، احساس گناه می‌کند (باقریان، ۱۳۹۲).

رویکردی نظری که در این پژوهش به کار گرفته شده است، ادغامی از چهار نظریه مطرح شده است؛ به این صورت که عشق رمانتیک را با توجه به مؤلفه‌های زیر می‌توان شناسایی و بررسی کرد:

- ۱- ایده‌آلسازی معشوق، ۲- سردرگمی، ۳- بی‌قید و شرط بودن عشق برای عاشق، ۴- یکی شدن با معشوق، ۵- شبیه‌بودن معشوق به عاشق، ۶- پنهان کردن، ۷- ناشناختگی، ۸- انتظار، ۹- تعالی‌بخش بودن رابطه، ۱۰- دلسوزی، ۱۱- مهارناپذیری، ۱۲- تصور کردن، ۱۳- هم‌چشمی، ۱۴- صمیمیت، ۱۵- تعهد و ۱۶- میل جنسی.

روش تحقیق

بر اساس هدف پژوهش یعنی بررسی بازنمایی مفهوم عشق در کارتون‌ها و همچنین چارچوب نظری مفهوم عشق برای دستیابی به پاسخ پرسش‌ها، از روش تحلیل محتوای کیفی با رویکرد نشانه‌شناسی استفاده شده است. برنامه‌های تلویزیونی آکنده از معانی نهفته‌اند که این معانی را در جهت منافع غالب در جامعه و هدف سازنده منتقل می‌کنند و

به روش‌های گوناگون در بین مخاطبان نفوذ می‌کنند. این معانی نهفته در نظامی از نشانه‌های ضابطه‌مند قرار گرفته‌اند که فرهنگ را ایجاد و ترویج می‌کنند و حلقه‌های واسطه بین پدیدآورنده، متن و مخاطب‌اند (فیسک، ۱۳۸۰: ۱۲۸).

به‌منظور گزینش صحیح کارتون‌های پخش‌شده در زمان کودکی شرکت‌کنندگان در این پژوهش، پرسشنامه‌ای برای نظرسنجی درباره کارتون‌های موردعلاقه در دوران کودکی آن‌ها بین ۲۲۰ دانشجوی دختر کارشناسی دانشگاه فردوسی مشهد توزیع شد. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از این پرسشنامه، دو کارتون بابا لنگ‌دراز و کارتون سینمایی سیندرلا انتخاب شدند.

در پژوهش حاضر با توجه به نوع روش تحقیق و رویکرد نشانه‌شناسی، ملاک‌های دقیقی برای تحلیل محتوا لحاظ شده است. در این پژوهش با روش نمونه‌گیری غیراحتمالی هدفمند از صحنه‌های کارتون ۲۶ قسمتی بابا لنگ‌دراز و فیلم سینمایی سیندرلا استفاده شده است که بازنمایی عشق در این صحنه‌ها رخ داده است. در این مطالعه به‌منظور آگاهی از لایه‌های معناگذاری شده از رویکرد نشانه‌شناسی^۱ استفاده شده است. بر اساس این نظریه، لازمه ایجاد معنا، ادغام واقعیت و انواع بازنمایی و ایدئولوژی در یکدیگر است که یک مسیر حرکت صعودی و نزولی را در سطوح مختلف طی می‌کند و به‌صورت واحد به مخاطب منتقل می‌کند؛ براین‌اساس، رویکرد جان فیسک^۲ در سه سطح به‌منظور یافتن رمزهای موجود در کارتونها به‌کار برده شده است. بر مبنای این رویکرد، رمزها در سه سطح رمز فنی، رمز اجتماعی و ایدئولوژی تحلیل می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱- توصیف فضای کلی و سطحی کارتون: این نوع توصیف شمایی گذرا و کلی از کارتونها به‌منظور آگاهی ذهن خواننده از آنچه در کارتون رخ می‌دهد و فضای حاکم بر بازیگران و روایت محتوای کارتون ارائه می‌شود؛

۲- نشانه‌های فنی: در این نوع نشانه‌ها از دال‌ها و مدلول‌ها استفاده می‌شود و اطلاعات عمیق‌تری درباره شمای کلی کارتون در اختیار خواننده قرار می‌دهد؛ مانند شخصیت‌ها و

1. Semiotics
2. John Fiske

مواردی چون رنگ‌های استفاده‌شده، نما و زاویه دوربین، زمان و مکان، حرکات رقص، وسایل صحنه، آهنگ متن و ...؛

۳- نشانه‌های اجتماعی: در این نوع نشانه‌ها مواردی چون ویژگی‌های ظاهری، شخصیتی، ارتباطی، رفتاری و ... بیان می‌شود که در مقایسه با نشانه‌های فنی اطلاعات تخصصی‌تر و عمیق‌تری را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهند؛

۴- نشانه‌های ایدئولوژی: این نوع نشانه‌ها در مقایسه با نشانه‌های قبلی نقش ارتباط‌دهندگی مهم‌تری را ایفا می‌کنند؛ به عبارتی بین رمزهای فنی و اجتماعی انسجام می‌بخشند که شامل مواردی چون مردسالاری، سرمایه‌داری، جنسیت، طبقه اجتماعی و ... می‌شوند (شایگان‌فر و همکاران، ۱۳۹۷؛ فروغی و فروغی، ۱۳۹۸).

در نظریه جان فیسک، نشانه‌های فنی از نشانه‌های تخصصی و پیچیده‌تر در مقایسه با نشانه‌های دیگر هستند؛ به همین دلیل در ادامه با تفصیل بیشتری ارائه شده‌اند.

ابعاد نشانه‌های فنی

زاویه دوربین: زاویه دوربین بر تصور و نقش‌بندی افراد، محیط و نحوه ارتباط مخاطب با صحنه فیلم تأثیر دارد. در جدول ۳ شرح اجمالی درباره زوایای مختلف دوربین آورده شده است (نولتینگ^۱ و گئورگ، ۱۳۸۵).

جدول ۳. شرح اجمالی درباره زوایای مختلف دوربین

زاویه همتراز ^۲	زاویه رو به بالا ^۳	زاویه رو به پایین ^۴
احساس همدردی و نزدیکی به مخاطب می‌دهد.	احساس هیبت، بزرگی و قدرت به مخاطب می‌دهد.	احساس حقارت، ضعف و کم‌اهمیت‌دادن به مخاطب می‌دهد.

1. Nollting &
2. Par angle
3. Upward angle
4. Downward angle

نمای دوربین: نمای دوربین کوچک‌ترین قسمت فیلم است که فرد وضعیت افراد در محیط و وقایع مختلف را بررسی می‌کند. مخاطبان به‌وسیله نما درگیر کنش داستان می‌شوند. برای تحلیل رمزگان فنی در یک فیلم به‌طور منتخب انواعی از نماها آورده می‌شود که عبارت‌اند از: نمای دور، نمای متوسط، نمای نزدیک و نمای بسیار نزدیک که در جدول ۴ درباره آن‌ها توضیح داده شده است (اسماعیلی، ۱۳۹۳).

جدول ۴. انواع نمای دوربین

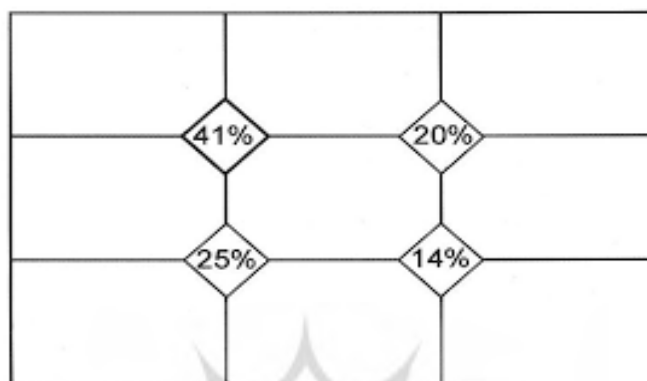
نمای دور ^۱	نمای متوسط ^۲	نمای نزدیک ^۳	نمای بسیار نزدیک ^۴
نمای دور محیط قسمت عمده صحنه را اشغال می‌کند و سوژه به‌صورت تمام‌قد دیده می‌شود.	در نمای متوسط سوژه از کمر به بالا و هم‌اندازه با محیط صحنه را در برمی‌گیرد.	در نمای نزدیک سر و شانه سوژه و بیشترین فضای صحنه را در برمی‌گیرد.	در نمای بسیار نزدیک فقط بخش کوچکی از چهره کامل یک سوژه مانند چشم، کل فضای صحنه را در برمی‌گیرد.

کادربندی: کادربندی‌های مختلفی در عکاسی و فیلم‌ها وجود دارد که تصویر در صورت قرارگیری در این کادر بیشترین تأثیر را بر مخاطب می‌گذارد؛ از جمله قوانین کادربندی‌های بسیار تأثیرگذار شامل قانون نسبت طلایی^۵، مثلث طلایی^۶، ماریچ طلایی^۷ و قانون یک‌سوم^۸ است. در این پژوهش از قانون یک‌سوم برای بررسی صحنه‌های عاشقانه استفاده شده است. زمانی که تصویر روی نقاط طلایی یا در امتداد خط‌های فرضی قرار می‌گیرد، زیبایی خاصی به تصویر می‌بخشد. در صدهای موجود در تقاطع بیانگر میزان تأثیر بخش‌های مختلف تصویر بر بیننده است؛ برای مثال، تصاویر چشم در یک‌سوم بالایی این

1. Far view
2. Medium view
3. Close ups
4. Very close view
5. Golden ratio
6. Golden triangle
7. Golden spiral
8. One-third rule

نقاط مهم قرار می‌گیرد و نگاه‌ها را به خود جذب می‌کند (نولتینگ و گئورگ، ۱۳۸۵: ۱۰۹).

جدول ۵. اصول کادربندی

حرکات رقص^۱: یکی از انواع رقص که رقصنده در سه حرکت به صورت دایره‌وار حرکت می‌کند، نوعی رقص نرم و روان است. مشخصه این رقص در درجه اول فراز و فرود آن است. والس رمانتیک، یکی از مهم‌ترین انواع رقص، به همراه موسیقی معمولاً بین دو شخص انجام می‌شود.

رنگ: رنگ‌ها در اولین لحظه دیده شدن بر مغز تأثیر زیادی می‌گذارند. هماهنگی و استفاده درست از رنگ‌ها مانند هارمونی در موسیقی است و درست به کار بردن آن‌ها به مثابه نت‌های هوشمندانه و به جای یک موسیقی است که نوای دل‌انگیزی را در اختیار شنونده می‌گذارد. رنگ‌ها هر کدام تأثیر خاصی بر مخاطب دارند؛ برای نمونه، بنفش بیانگر یکپارچگی عشق، صمیمیت و عاطفه است یا یکی از جنبه‌های رنگ آبی با وجود ایجاد آرامش و حس تعهد، ایجاد اختلال در روابط عاطفی فرد با دیگران است (لوشر^۲، ۱۳۹۳: ۷۸؛ آیزمن^۳، ۱۳۸۸: ۴۳). همچنین حس رمانتیک در رنگ‌های طیف صورتی تا بنفش بیشتر است و این دو رنگ از ترکیب رنگ‌های قرمز و ارغوانی ایجاد می‌شوند که جزو

1. Dance movements
2. Loucher
3. Eisman

شهوانی ترین رنگ‌ها هستند؛ به عبارت دیگر، رنگ بنفش الفاکننده حس عشق همراه با احساس شهوانی است (آیزمن، ۱۳۸۸: ۸۲).

واحد تحلیل

در این پژوهش واحد تحلیل صحنه است و واحد ثبت شخصیت‌های اصلی و فرعی‌اند. سطح تحلیل اطلاعات بر اساس مؤلفه‌های عشق است. گردآوری داده‌ها با دانلود فیلم‌های بابا لنگ‌دراز و سیندرلا از اینترنت، مشاهده چندین باره فیلم‌ها و ثبت ویژگی‌ها و نشانه‌های موجود در آن‌ها انجام شد. سپس با توجه به هدف پژوهش، توصیف و تحلیل کیفی و نشانه‌شناسی نشانه‌ها صورت گرفت. اعتبار و روایی این پژوهش از نوع نگاه تحلیلی‌گر به معانی است و به دلیل ماهیت کیفی پژوهش و تفسیر نتایج، نتایج تعمیم‌پذیر نیست، اما در مؤلفه‌های بررسی شده در این پژوهش از مفروضه‌های معتبر پژوهش‌های گذشته و مرتبط استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

کارتون بابا لنگ‌دراز

کارتون بابا لنگ‌دراز، یک مجموعه تلویزیونی ژاپنی بر مبنای رمان بابا لنگ‌دراز به قلم جین وبستر^۱ در سال ۱۹۹۰ ساخته شده است. این کارتون در قالب مجموعه داستان‌های به هم پیوسته به روایت زندگی دختری به نام جودی ابوت پرداخته است که در تلویزیون ایران در ۲۶ قسمت پخش شده است. جودی ابوت دختری بینوا و تنهاست که پدر و مادرش در نوزادی او را رها کردند و او در یک نوانخانه زندگی می‌کند. جرویس پندلتن مرد نیکوکاری از خانواده ثروتمندی است که با قبول هزینه‌های جودی ابوت او را راهی دبیرستان می‌کند و این آشنایی محوریت اتفاق‌های بعدی در کارتون است. مدت‌زمان پخش هر قسمت از این کارتون ۲۰ تا ۲۵ دقیقه است و طیف وسیعی از افراد از کودکان تا بزرگسالان مخاطبان این کارتون هستند. بازنمایی صحنه‌های اصلی و پررنگ این کارتون

1. Jane webster

نشان می‌دهد که محور این کارتون عشق است که در قالب رابطه جودی ابوت با پدرخوانده‌اش (جرویس) است. از قسمت هفتم به بعد این کارتون به رابطه عاشقانه تبدیل می‌شود و مبنای اصلی آن به تصویر کشیدن عشق رمانتیک است (تا قسمت هفتم این کارتون زندگی عادی جودی ابوت به تصویر کشیده می‌شود، اما از قسمت هشتم ملاقات‌های حضوری جودی ابوت با جرویس شروع می‌شود).

در ادامه به بررسی رمزگان و نشانه‌های موجود در این فیلم بر اساس نظریه جان فیسک که شامل رمزگان فنی، رمزگان اجتماعی و ایدئولوژی است، پرداخته می‌شود. ابتدا بر اساس نظریه جان فیسک، رمزگان فنی همراه با ارائه تصاویری از این کارتون بررسی می‌شود. رمزگان فنی بررسی شده در این کارتون شامل زاویه و نمای دوربین، کادربندی، مکان رمانتیک، رقص والس^۱ و نماد غیر کلامی است.

الف- رمزگان فنی

زاویه دوربین: بیشتر صحنه‌های عاشقانه با وجود تفاوت قدی بین جودی ابوت و بابا لنگ‌دراز با زاویه هم‌تراز بازنمایی شده‌اند؛ به گونه‌ای که مخاطب هنگام تماشای کارتون خود را یکی از شخصیت‌های صحنه می‌پندارد و احساس همدردی می‌کند.

تصویر ۲

تصویر ۱

نمای دوربین: بیشتر صحنه‌های عاشقانه به وسیله نمای نزدیک و بسیار نزدیک نشان داده شده‌اند. در واقع نماهای دوربین نزدیک حس صمیمیت بین اشخاص را القا می‌کنند و نمای دوربین بسیار نزدیک نشانگر حالات درونی اشخاص است که در این صحنه‌ها آن حالات درونی، عشق است.

تصویر ۲

تصویر ۱

کادربندی: به منظور بازنمایی مفهوم عشق در کارتون بابا لنگ دراز، کادر طلایی یک‌سوم برای تصاویر لحاظ شده است و بیشتر صحنه‌های عاشقانه در کادر یک‌سوم قرار گرفته‌اند.

تصویر ۶

تصویر ۵

مکان: صحنه‌های عاشقانه در مکان‌هایی مثل کنار آب و دریا با جرویس بازنمایی شده‌اند که بیانگر بی‌نهایت بودن مفهوم عشق در آن صحنه است. همچنین بازنمایی تصورات، داستان‌نویسی، مکان زندگی و اتاق جودی ابوت حس خیال‌پردازی و رمانتیک بودن را به مخاطب القا می‌کند.

تصویر ۸

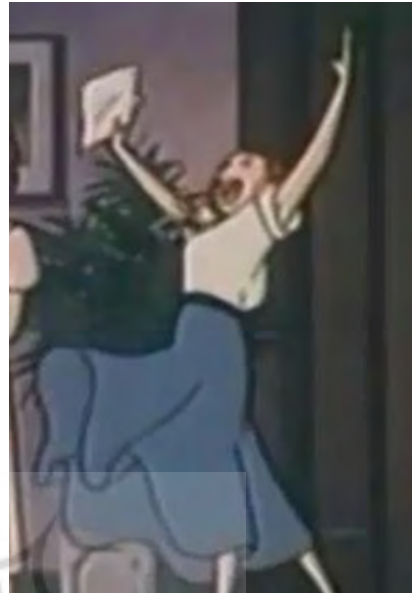
تصویر ۷

رقص والس: حرکات موزون بر ریتم حرکات در موجودات و طبیعت دلالت دارند. بازنمایی مفهوم عشق و آرامش در بطن این حرکات وجود دارد که جودی ابوت با پریدن‌ها و خوشحالی‌هایش در حین دریافت نامه از پدرخوانده‌اش به نمایش می‌گذارد؛ برای مثال، تصویر زیر زمانی روی صحنه اجرا می‌شود که جودی ابوت نامه‌ای از پدرخوانده‌اش به دست خط خودش و محتوای دیدار با جودی ابوت دریافت کرده است. حرکات موجود در دامن و حرکات دست و کمر جودی ابوت این رقص را به تصویر کشیده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تصویر ۱۰

تصویر ۹

ب- رمزگان اجتماعی

در جدول ۶ ویژگی‌های ظاهری، شخصیتی و رفتاری شخصیت‌های اصلی بازنمایی عشق در کارتون بابا لنگ‌دراز ذکر شده است.

جدول ۶. رمزگان اجتماعی در شخصیت‌های کارتون بابا لنگ‌دراز

ویژگی‌های رفتاری	ویژگی‌های شخصیتی	ویژگی‌های ظاهری	
خریدن گل هنگام ملاقات با جودی، تکیه‌گاه و منبع آرامش جودی، صبوری و دلسوزی کردن برای جودی، نگهداری تمام نامه‌های جودی، محبت کردن به جودی بدون هیچ شرطی، عاشقانه خیره شدن به جودی	مهربان، دوستدار همه، معصوم، دست‌ودلباز، همدل، قابل اعتماد، سرزنده، صمیمی، دلسوز، فداکار، شیطون، صادق، پاکدل، محبوب	مرد، جوان، سفیدپوست، قدبلند، موهای بور، چهارشانه، تنومند، صورت کشیده، چشم‌های درشت آبی، بینی کشیده	جرویس

ویژگی‌های رفتاری	ویژگی‌های شخصیتی	ویژگی‌های ظاهری	
محبت کردن به دیگران بدون توقع، نوشتن نامه‌های عاشقانه (دخترانه) به پدر، نوشتن داستان‌های عاشقانه، خوشحالی و هیجان زیاد هنگام دریافت نامه یا هدیه به‌خصوص گل، خیال‌پردازی و کشیدن این تصورات راجع به بابا و معشوقه، عاشقانه نگاه کردن به جرویس، بیرون رفتن با جرویس	شیطون، خیال‌پرداز، پر از هیجان، صادق، پاکدل، مهربان، شاداب، دوستدار همه، دوست‌داشتنی، خوش‌مشرب، خندان، همدل، فداکار، خونگرم و خوش‌رو، طنز	زن، نوجوان، قدبلند و لاغر، پاهای بلند و ظریف، بینی کوچک، موهای قرمز بافته‌شده، صورت قلبی‌شکل، کمر باریک، لباس‌های مدرن و دستباف	جودی ابوت
حمایت و همراهی جودی ابوت در گوش دادن به داستان‌های عاشقانه و نامه‌های جودی ابوت، تشویق جودی ابوت به داستان‌نویسی	احساساتی، دلسوز، مهربان، آرام، خوش‌رو، خجالتی، خیرخواه، خوش‌بین، غمخوار، استرسی	زن، نوجوان، موهای قهوه‌ای کوتاه، قد متوسط، بینی کوچک، سرحال، پاهای کشیده، صورت گرد و تپل، عینکی، لباس‌های مد روز	سالی
حساسیت در خرید، خرید اجناس گران‌قیمت، تجسس در کارهای جودی ابوت و حسادت به او، بیدار ماندن شبانه و یادگرفتن بافتنی برای معشوق خود	پولدار، مغرور، خودشیفته، حسود، دیرجوش، وسواسی و تنوع طلب در پوشش	زن، نوجوان، موهای کوتاه بور، قد بلند، پاهای کشیده، چشم‌ها رنگی و درشت، بینی کوچک و کمر باریک، لباس‌های روشن	جولیا

شخصیت‌های اصلی بازنمایی مفهوم عشق در این کارتون، جرویس و جودی ابوت هستند که با توجه به ویژگی‌های مشترک شخصیتی و رفتاری عاشق یکدیگر می‌شوند یا به عبارتی می‌توان نام عشق آن‌ها را «عشق ناب» گذاشت. ویژگی‌های شخصیتی او مانند یک‌رنگی، سادگی، شیطنت، مهربانی و متفاوت بودن با بقیه است. او ویژگی‌های رفتاری مانند انجام دادن کارهای خطرناک و هیجان‌آور، به‌سادگی و لحظه‌ای خوشحالی کردن و دیگران را شاد کردن، علاقه‌مند به انجام دادن تجربه‌های جدید و درک‌نشدن توسط دیگران و متفاوت بودن با بقیه دارد.

جرویس یا بابا لنگک دراز فردی پولدار و خیرخواه است. بر اساس نوشته‌های جودی او را به مدرسه می‌فرستد و بعد از دیدار نخستین به‌عنوان فرد ناشناس با جودی ابوت، عاشق او می‌شود و این عشق لحظه‌به‌لحظه بیشتر می‌شود. تا جایی که برای وی ممکن است نیازهای جودی را از ابعاد عاطفی، مالی، حمایتی و ... برطرف می‌کند. بی‌قید و شرط به جودی عشق می‌ورزد و به تمام ظرافت‌های زنانه و احساسات او توجه نشان می‌دهد و نقش عاقلانه‌ای برای جودی ایفا می‌کند که در همه حالات مصالح و خوشبختی او را در نظر می‌گیرد. در لحظات تنگنا و سختی زیاد با حضور فیزیکی در قالب جرویس یا حضوری مجازی به‌واسطه فرستادن نامه و هدیه او را یاری می‌دهد. در برابر ناپختگی‌های جودی ابوت با صبوری تمام رفتار می‌کند.

جودی ابوت دختری تنها و درعین حال بسیار شاداب و پرهیجان است. او بدون دیدن پدرخوانده‌اش و آشنایی با وی تمام احساسات خود را با او به اشتراک می‌گذارد و بی‌توقع به او عشق می‌ورزد. نشناختن پدرخوانده تا انتهای فیلم ادامه دارد و جودی تمام زندگی و تصورات خود را بر اساس سایه‌ای که در ابتدا روی دیوار افتاده است، شکل می‌دهد. جودی در طول روایت داستان با جرویس آشنا می‌شود و به‌مرور زمان هر دفعه بیشتر عشق او را در قلبش حس می‌کند. بهترین لحظات خود را در کنار جرویس سپری می‌کند و بعد از هر دیدار با جرویس برای پدرش نامه می‌نویسد و از هیجان‌های خود به او می‌گوید. او به سخنان جرویس با اشتیاق تمام گوش می‌دهد و ناراحتی‌ها و خوشحالی‌های مهمش را به جرویس می‌گوید و به او اعتماد دارد.

ج- ایدئولوژی

محوریت اصلی کارتون بابا لنگک دراز بازنمایی عشق از نوع دوستی و آشنایی در طول زمان است. در این کارتون مفاهیم فرعی حول بازنمایی مفهوم عشق عبارت‌اند از: حتی با وجود تفاوت سنی، کمال عشق در ازدواج است، رهایی از سختی و تاریکی‌های زندگی توسط

پسری و حمایت او به راحتی و روشنایی تبدیل می‌شود و همچنین در رابطه عشقی پسر نقش حمایتی در تمام جنبه‌هایی دارد که برایش ممکن است؛ به‌ویژه جنبه‌های مالی^۱.

کارتون سیندرلا

کارتون سینمایی سیندرلا در سال ۱۹۵۰ توسط شرکت والت دیزنی^۲ ساخته شده است. این فیلم برگرفته از اثر داستان سیندرلا اثر شارل پرو^۳ است که مدت‌زمان پخش آن یک ساعت و ده دقیقه بر پرده است. در این پژوهش ۲۱ صحنه عاشقانه از صحنه‌های این کارتون به‌عنوان نمونه انتخاب شده است. این کارتون به روایت زندگی دختری به نام سیندرلا می‌پردازد که دختری بسیار مهربان، نیکوکار و صبور است. او در کودکی مادر خود را از دست داده است و با پدر، همسر پدرش و دو فرزندشان در خانه بزرگی زندگی می‌کند. سیندرلا پس از ازدست‌دادن پدرش در سختی و فشار نامادری خود زندگی می‌کند. شروع داستان با رؤیایپردازی و خیال‌پردازی سیندرلا راجع به خوشبختی شروع می‌شود. محوریت این کارتون تحقق این خوشبختی و رؤیاهای سیندرلا به‌واسطه عشق در یک نگاه و لحظه به شاهزاده است. سیندرلا و شاهزاده در جشنی به‌خاطر حضور شاهزاده در شهر با یکدیگر روبه‌رو می‌شوند و سکانس‌های اصلی کارتون به تصویر کشیده می‌شود. ابتدا به بررسی رمزگان فنی در این کارتون بر اساس دیدگاه جان فیسک پرداخته می‌شود.

الف- رمزگان فنی

رنگ: در صحنه‌های رمانتیک هنگام دیدار سیندرلا با شاهزاده، رنگ غالب فضا بنفش و آبی تیره است که حال و هوای رمانتیک به صحنه می‌دهد و به‌نوعی حالت خیره‌کنندگی دارد که به‌واسطه این رنگ توجه بر سوژه متمرکز می‌شود. حال اگر در این زمینه نسبتاً

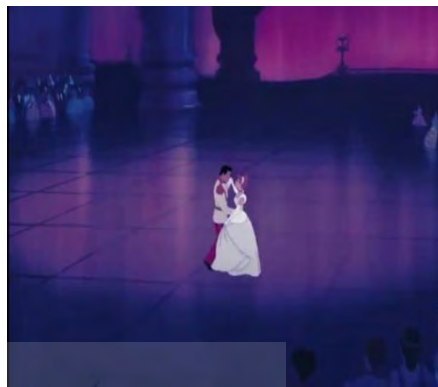
۱. اصل انیمیشن «بالنگ‌دراز» در ۴۰ قسمت روی پرده نشان داده شده است، اما در ایران به دلایل عرفی و فرهنگی جامعه، تقریباً ۱۴ قسمت از آن پخش نشده است. با وجود نمایش‌داده‌نشده‌شدن صحنه‌های موجود در اصل انیمیشن، بخش‌هایی از ۱۴ قسمت پخش‌نشده در ذهن مخاطب به‌صورت خودکار تداعی می‌شود.

2. Disney
3. Charles peru
4. Sequence

تیره رمانتیک نوری ملایم از پشت سوژه مدنظر تابیده شود، اثرگذاری صحنه بیشتر خواهد شد که در این فیلم چنین بوده است.

تصویر ۱۲

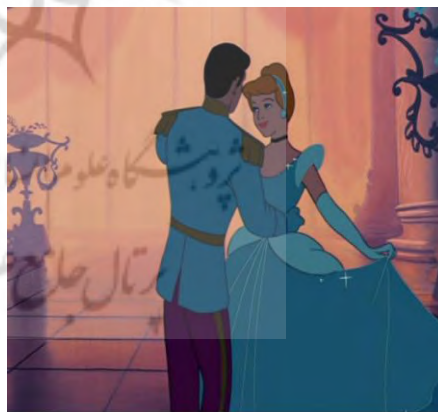

تصویر ۱۱

رقص والس: بیشترین تأثیرگذاری این کارتون از لحاظ ویژگی‌های فنی بر حرکات نرم رقص والس استوار است؛ بدین صورت که بیش از ۵۰ درصد از صحنه‌های عاشقانه اولین دیدار شاهزاده و سنیدرلا به رقص اختصاص دارد.

تصویر ۱۴

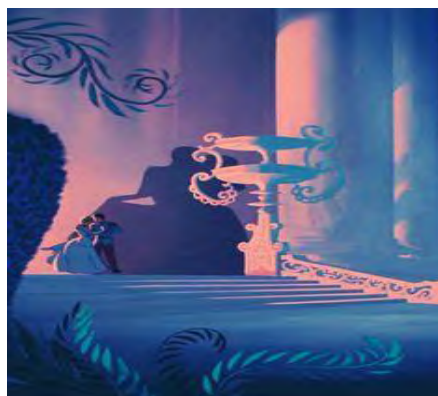

تصویر ۱۳

مکان: بازنمایی مکان‌هایی چون کنار آب و قصر، احساس عاشقانه بودن و فضای رمانتیک را به مخاطب القا می‌کند.

تصویر ۱۶

تصویر ۱۵

ب- رمزگان اجتماعی

در جدول ۷ ویژگی‌های ظاهری، شخصیتی و رفتاری شخصیت‌های اصلی بازنمایی عشق در کارتون سیندرلا ذکر شده است.

جدول ۷. رمزگان اجتماعی در شخصیت‌های کارتون سیندرلا

ویژگی‌های رفتاری	ویژگی‌های شخصیتی	ویژگی‌های ظاهری	
آواز خواندن در تمام کارها حتی در هنگام تمیز کردن زمین‌ها، رقص داشتن در حال کار کردن، مدام خود را در آینه دیدن و رسیدگی به خود	مهربان، خیر خواه، رؤیای پرداز، نیکو کار، طنز، آرام، صبور، اهل موسیقی و آواز، احساساتی، امیدوار، مؤدب	زن، جوان، زیبا، موهای بور، سفید پوست، لب‌های درشت، ناخن‌های کشیده و بلند، چشم‌های درشت و آبی، پاهای گوشتی و ساق پای ظریف، کمر باریک، لباس‌های دامن دار، ظاهر آراسته و مرتب	سیندرلا
رقصیدن و همخوانی با معشوقه‌اش، با یک نگاه عاشق شدن، پافشاری و اصرار در تصاحب معشوقه‌اش	پولدار، صاحب قدرت، بااراده، ولیعهد	مرد، جوان، قد بلند، چشم‌های درشت، لب‌های درشت، چهارشانه، خوش تیپ	شاهزاده

ویژگی‌های رفتاری	ویژگی‌های شخصیتی	ویژگی‌های ظاهری	
برپا کردن جشن برای عاشق شدن پسرش، رؤیای بازی کردن با نوه‌هایش، خوشحال شدن از عاشق شدن پسرش و دستور ترک فضا برای رقص شاهزاده و سیندرلا، مهرورزی به سیندرلا	مهربان، خوش مشرب، عجول، بی حوصله، رؤیای پرداز، عاشق‌پیشه	مرد، چاق، مسن، موهای کم و سفید	حاکم شهر

در این کارتون، شخصیت‌های اصلی بازنمایی مفهوم عشق سیندرلا و شاهزاده هستند که بر مبنای اولین لحظه دیدار این دو با یکدیگر عشقی شکل می‌گیرد که می‌توان آن را «عشق در یک نگاه» نامید. این عشق بر اساس کشش و میل از طرف شاهزاده به سمت سیندرلا و تحقق رؤیای پردازهای سیندرلا اتفاق می‌افتد. شاهزاده مردی احساساتی است و به دنبال دختری برای ازدواج است که زیبا و طناز باشد و از دیدگاه او ویژگی‌هایی مقبول باشد. این عشق بر اساس نگاه شکل می‌گیرد و تا انتها بر آن پافشاری می‌کند. سیندرلا دختری زیبا، مظلوم، تنها و رؤیای پرداز است و در انتظار رسیدن به بخت و اقبال است که به خوشبختی برسد. او به زیبایی‌های ظاهری و آرایش خود توجهی ویژه دارد.

ج- ایدئولوژی

محوریت این کارتون بازنمایی عشق در یک نگاه و لحظه است. یکی از مهم‌ترین ایدئولوژی‌های این کارتون، القای باور رسیدن به خوشبختی (شوهر) در صورت مهربان و فداکار بودن دختر، دخالت مستقیم جادوگری برای رسیدن به خوشبختی است و کمال عشق در ازدواج است؛ و همچنین تحقق خوشبختی و نجات دختر تنها به واسطه پسری پولدار و از طبقه اجتماعی بالا بیان می‌شود.^۱ زیبایی و طنازی برای دختران برگ برنده

۱. در افسانه‌های قدیمی، پسر پادشاه با اسب سفید دختر فقیر و تنها را برای همسری با خود می‌برد که تاکنون نیز به‌عنوان مَثَلی بین افراد جامعه برای دختران دم‌بخت استفاده می‌شود.

اصلی در جذب جنس مخالف است و اگر این ویژگی باشد، حتماً پسری از راه می‌رسد و او را به آزادی، رهایی و آینده‌ای خوش می‌رساند.^۱

نتیجه‌گیری

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های جاری بین دانشجویان و نسل جوان امروزی، بحث دوستی و روابط با جنس مخالف برای گذران اوقات فراغت و بازیابی مفهوم عشق برای معنادادن به زندگی‌شان است. عشق، مفهومی ایده‌آل و نقطه اتکای امید دانشجویان برای رهایی از مشکلات و جبران عقده‌های مختلف در کل زندگی‌شان است. از طرفی دانشجویان و نسل جوان عشق را به عنوان نماد والای انگیزه و امیدبخشی در زندگی می‌دانند. آن‌ها ارتباط با جنس مخالف و شروع روابط عاشقانه را یکی از مهم‌ترین نیازهای انسانی مثل رهایی از تنهایی و به دست آوردن گوش شنوا و حس همدلانه برای تمام لحظاتشان می‌دانند. عشق در دانشجویان از طریق این مفاهیم بازنمایی می‌شود.

انیمیشن‌ها از مهم‌ترین کارکردهای تأثیر رسانه بر شکل‌دهی باورها و اعتقادات افراد در طول زندگی‌شان هستند و احتمالاً رفتارها و باورهای افراد بر اساس الگوهای ارائه شده در کارتون‌ها شکل می‌گیرد؛ براین اساس، هدف این پژوهش بازنمایی مفهوم عشق در کارتون‌های موردعلاقه دانشجویان کارشناسی بود. در پاسخ به سؤال اول پژوهش مبنی بر اینکه کارتون‌های موردعلاقه دانشجویان مقطع کارشناسی چه بوده است، باید گفت انتخاب کارتون‌ها از طریق پرسشنامه‌ای درباره کارتون‌های منتخب دهه هفتاد صورت گرفت و دانشجویان کارتون‌های موردعلاقه خود را انتخاب کردند. دو کارتون منتخب دانشجویان دختر در دانشگاه فردوسی مشهد، بابا لنگ‌دراز و سیندرلا بودند. در پاسخ به سؤال دوم پژوهش که درباره چگونگی بازنمایی عشق در کارتون‌ها بود، از روش تحلیل محتوای کیفی و نشانه‌شناسی بر اساس نظریه جان فیسک استفاده شد. در ادامه درباره نتایج تحلیلی و استنباطی این روش توضیح داده می‌شود.

۱. سندرم سیندرلا: اولین بار کولت داوولینگ در سال ۱۹۸۱ میلادی در کتاب *استقلال زنان* عبارت «سندرم سیندرلا» را به کار برده است.

محوریت این دو کارتون به تصویر کشیدن عشق است. در این دو کارتون عشق از طرف نیروی غیبی به دلیل پاکدامنی، فداکاری و مهربانی دختر نصیبش می‌شود؛ با این تفاوت که در کارتون بابا لنگ‌دراز عشق بر اساس آشنایی و رفت‌وآمدهای مکرر و شناخت دو طرف از یکدیگر شکل گرفته است، ولی در کارتون سیندرلا این عشق در یک لحظه و در یک نگاه به وجود آمده است. طبق جدول ۱، بازنمایی عشق در این کارتونها از نوع اجتماعی است؛ بنابراین، نتایج این پژوهش با مطالعات صادقی فسایی و شریفی ساعی (۱۳۹۰) و سهراب‌زاده و حمادی (۱۳۹۳) همسوست. بر اساس تأثیرگذاری، احتمالاً بیشترین بازنمایی عشق در جوانان از این دو الگو پیروی می‌کند. روابط با جنس مخالف به منظور آشنایی بیشتر و ازدواج و ادامه‌دادن صمیمیت و عشقی که در اولین نگاه شکل می‌گیرد، تغییرنکردنی است. پژوهش‌های همسو با این یافته در پژوهش‌های غلامعلی و همکاران (۱۳۹۵) و بهشتیان (۱۳۹۵) مشاهده می‌شود؛ به صورتی که بر اساس نتایج پژوهش غلامعلی و همکاران (۱۳۹۵)، معیار مشترک ازدواج در بین دختر و پسر که در اولویت قرار دارد، عشق و علاقه است.

بازنمایی عشق در هر دو کارتون از طریق یک پسر پولدار و خوش تیپ و دختری تنها و از سطح طبقه اجتماعی پایین جامعه روی می‌دهد؛ با این تفاوت که عشق پسر به دختر در کارتون سیندرلا بر اساس ویژگی‌های جسمانی و ظاهری سیندرلاست و در کارتون بابا لنگ‌دراز عشق پسر به دختر در نقش حمایتی متبلور می‌شود. بر اساس جدول ۱، در بخش پیشینه نظری، این کارتونها را می‌توان در دسته بازنمایی‌های اجتماعی قرار داد؛ زیرا در خلال صحنه‌های مختلف در کارتونها، احتمالاً این کارتونها ملاک‌هایی را برای ازدواج و دوستی معرفی می‌کنند؛ براین اساس، بازنمایی اجتماعی این کارتونها با پژوهش‌های کلیچ و صنیعی (۱۳۹۴) و شیخ‌مهدی و فراس‌العصل (۱۳۹۴) همسوست. همچنین می‌توان بیان کرد ارائه ملاک‌های موجود در کارتونها احتمالاً به ایجاد تغییراتی در معیارهای دختر و پسر برای ازدواج و دوستی با جنس مخالف منجر می‌شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که اولویت دخترها برای ازدواج، سطح مالی و اقتصادی پسر و اولویت

پسرها برای ازدواج، ویژگی‌های جسمانی و ظاهری دختر است. درباره اولویت دخترها برای معیار ازدواج، نقش حمایتی پسر در قالب ویژگی‌های مالی و برای پسران در قالب ویژگی‌های جسمانی حاصل می‌شود (Carroll et al. 2012؛ کنعانی و همکاران، ۱۳۹۵؛ حیدری دهنوی و همکاران، ۱۳۹۷؛ رجیبی و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش‌ها اهمیت ویژگی‌های ظاهری برای پسران به‌عنوان معیار ازدواج تأیید شده است (دربان و همکاران، ۱۳۹۶؛ هاشمی و همکاران، ۱۳۹۳؛ میرفردی و رجایی، ۱۳۹۲). نتایج پژوهش منصوره (۱۳۹۷) نشان داد که اولویت دختران در ازدواج ویژگی‌های اجتماعی و اولویت پسران ویژگی‌های روان‌شناختی است که با نتایج این پژوهش همسو نیست. همچنین بر اساس پژوهش حنیفی و گل‌محمدی (۱۳۹۴)، اولویت پسران در ازدواج ویژگی‌های اقتصادی دختران و اولویت دختران ویژگی‌های اجتماعی پسران است که این یافته نیز با پژوهش حاضر همسو نیست.

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، یوجنتال چهار نشانه برای عشق مطرح کرده است. در کارتون بابا لنگ‌دراز عشق جودی ابوت به جرویس (پدرخوانده) سه نشانه از چهار نشانه را دارد: ۱- نوشتن نامه‌های مکرر بدون انتظار دریافت پاسخ، ۲- تصویرسازی‌های گوناگون، نوشتن داستان‌های عاشقانه، تجسم کردن و کشیدن تصویر معشوقه‌اش تنها از روی تصویر و ۳- مدام با او صحبت کردن. نوشتن نام‌ها، مکرر و بدون ابتکار نشان‌دهنده غیرشرطی بودن عشق است. تصویرسازی‌های گوناگون، نوشتن داستان‌های عاشقانه و مدام با معشوقه صحبت کردن، نشانه ایده‌آل‌سازی معشوق است. همچنین برای رسیدن به معشوقه خود تلاش کردن و برای موفق شدن در هر عرصه‌ای تلاش کردن، تعالی‌بخش بودن رابطه را نشان می‌دهد. با وجود علاقه و تلاش زیاد جودی ابوت برای مستقل شدن از پدرخوانده‌اش، از جرویس در مراحل مختلف زندگی‌اش طلب یاری می‌کند که بیانگر نشانه آخر یعنی اشتیاق به آزادی در عین وابستگی است. عشق جرویس به جودی ابوت با حمایت‌های بی‌وقفه و بدون هیچ شرطی و همچنین احساس خرسندی و نشاط و نشانه‌های این نظریه را منعکس می‌کند.

بر اساس نظریه عشق رمانتیک یونگ، هر فردی به دنبال معشوقه‌ای مشابه با ویژگی‌های خود است. در کارتون بابا لنگ‌دراز در تمام صحنه‌های رمانتیک، عشق بر محوریت ویژگی‌های مشترک اخلاقی، رفتاری و شخصیتی بین یکدیگر است. همچنین بر اساس نظریه استنبرگ که عشق رمانتیک از دو جزء صمیمیت و میل جنسی تشکیل شده است، بازنمایی عشق به صورت عشق شاهزاده به سیندرلاست؛ به صورتی که شاهزاده با کشش و میل جنسی و زیبایی سیندرلا عاشق او می‌شود و این عشق رابطه صمیمانه بین آن‌ها را شکل می‌دهد و به ازدواج آن‌ها منجر می‌شود.

در پایان توصیه می‌شود با توجه به اهمیت کارتونها و نقش اصیل آن‌ها در بازنمایی مفاهیم متعدد در ذهن کودکان و تأثیر آن بر دوره بزرگسالی، حوزه‌های مهم بیشتری در کارتونها نشانه‌شناسی شود و همچنین دقت لازم در تولید بازنمایی مفاهیم کارتونها صورت گیرد.

پیوست

دانشجوی محترم، با سلام

به منظور همکاری در پژوهشی که در بین دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه فردوسی مشهد انجام می‌شود، لطفاً کارتونهاى موردعلاقه دوران کودکی خود را به ترتیب

اولویت شماره گذاری کنید.

از همکاری شما صمیمانه سپاسگزاریم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سن: جنسیت: رشته: دانشکده:

لاک پست‌های نینجا

لوک خوش شانس

آنشرلی

بابا لنگ دراز

فوتبالیست‌ها

آلبوم خاطرات امیلی و الکساندر

میتکی کومان

سفرهای گالیور

شیرک

سیندرلا

مگامن

ایکیوسان

سفرهای علمی

پینکیو

رابین هود

سفیدبرفی

خاله ریزه و قاشق سحرآمیز

گوریل انگوری

پلنگ صورتی

موش و گربه

پسر شجاع

منابع

- آیزمن، لئاتریس. (۱۳۸۸). *روان‌شناسی کاربردی رنگ‌ها*. ترجمه روح اله زمزمه، تهران: انتشارات بیهق کتاب.
- اجاق، سیده زهرا و واعظ، سیده. (۱۳۹۶). «نقش سواد رسانه‌ای در حل تعارض نقش‌های هویتی کودکان (مورد مطالعه: مخاطبان کودک کارتون مرد عنکبوتی)». *مجله جهانی رسانه*. دوره ۱۲، شماره ۱، ۳۹-۲۱.
- احمدی‌پور، زهرا و رشیدی، یونس. (۱۳۹۷). «تحلیل ژئوپلیتیک: بازنمایی فضاهای ترس در سینما». *فصلنامه بین‌المللی ژئوپلیتیک*. سال ۱۴، شماره ۲، ۵۵-۲۱.
- باقریان، عاطفه. (۱۳۹۲). *پدیدارشناسی تجربه عشق*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- بهشتیان، محمد. (۱۳۹۵). «بررسی مقایسه‌ای ملاک‌های ازدواج (اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، ظاهری و دموگرافیک) زوج‌های در شرف ازدواج دوم با ملاک‌های آن‌ها در ازدواج اول». *جامعه‌پژوهی فرهنگی*، سال هفتم، شماره ۲، ۱۷-۱.
- جهانی دولت‌آباد، اسماعیل. (۱۳۹۷). «بررسی میزان انطباق واقعیت روابط زناشویی در ایران با مفهوم رابطه ناب‌گیدنر (مورد مطالعه: شهر تهران)». *مطالعات زن و خانواده*. دوره ششم، شماره ۲، ۵۸-۲۵.
- حسن‌آبادی، حسین و مسعودی، شاهد. (۱۳۹۰). «عشق گمشده روان‌شناسان: تحلیلی از واکنش روان‌شناسان به مسئله عشق در مراجعین و خود». اولین همایش روان‌شناسی پویایی در ایران، تهران.
- حنیفی، فریبا و گل‌محمدی، مهدیه. (۱۳۹۴). «بررسی و مقایسه معیارهای ازدواج دانشجویان دوره کارشناسی ارشد رشته‌های علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن». *فصلنامه علمی-پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی*. دوره ۶، شماره ۲۴، ۱۰۸-۸۷.
- حیدری دهوئی، جلیل، ونکی، امیرسالار و محمدی، نوید. (۱۳۹۷). «ارائه رویکردی نوین به منظور تصمیم‌گیری در خصوص انتخاب همسر مناسب با بهره‌گیری از روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه». *فرهنگ در دانشگاه اسلامی*. سال هشتم، شماره دو، ۱۶۷-۱۸۴.

- دربان، فاطمه، عظیمی رودکنار، فتحعلی، عظیمی رودکنار، سپیده و غفاری، فاطمه. (۱۳۹۶). «بررسی معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد»، فصلنامه سلامت و سالمندی خزر. جلد ۲، شماره ۱، ۵۲-۴۴.
- راودار، اعظم و عالی‌پور، مانیا. (۱۳۹۵). «تحول بازنمایی دیگری در انیمیشن‌های برنده جایزه اسکار»، مطالعات فرهنگ-ارتباطات. سال ۱۷، شماره ۳۶، ۱۰۵-۸۵.
- رجبی، غلامرضا، ابراهیمی نوبندگانی، مریم و خسته‌مهر، رضا. (۱۳۹۰). «مقایسه و رتبه‌بندی همسرگزینی در بین گروهی از دانشجویان دختر و پسر و دانشجویان کرد، بختیاری و عرب دانشگاه چمران اهواز»، فصلنامه علمی-پژوهشی دانشگاه شاهد. دوره ۳، شماره ۴، ۷۴-۶۱.
- زارعان، منصوره و عامری، پردیس. (۱۳۹۶). «تحولات خانواده و بازخوانی معنای عشق به منزله شورش در رهایی (با تأکید بر فیلم «صحنه‌هایی از یک ازدواج» ساخته اینگمار برگمان)، پژوهش‌نامه زنان، دوره ۸، ۹۵-۶۹.
- سلیمی کوچی، ابراهیم و صادقی قهساره، رضوان. (۱۳۹۵). «بازنمایی تغییر کلیشه‌های جنسیتی در پویانمایی باب‌اسفنجی و رابطه آن با لیبرالیسم فرهنگی و اقتصادی»، رسانه. سال ۲۷، شماره ۳، ۱۵۶-۱۳۳.
- سهراب‌زاده، مهران و حمامی، عطیه. (۱۳۹۳). «برساخت اجتماعی عشق در تجربه زیسته زنان: بررسی کیفی مسائل و تبعات روابط عاشقانه دختران مجرد تهرانی»، زن در فرهنگ و هنر. دوره ۶، شماره ۴، ۴۸۸-۴۷۱.
- شایگان‌فر، نادر، تورجی، قاسم و سجودی، فرزانه. (۱۳۹۷). «واکاوی نحوه شکل‌گیری مفهوم «خود و دیگری» در کارتون بن تن با تکیه بر روش فنی (جان فیسک) و پنج سطحی (رولان بارت)»، فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی. دوره ۲۵، شماره ۹۴، ۱۵۴-۱۲۹.
- شیخ‌مهدی، علی و فراس‌العضل، محمد. (۱۳۹۴). «بازنمایی شخصیت عربی کلیشه‌سازی شرق‌شناسی کارتون غربی»، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات. دوره ۱۱، شماره ۳۸، ۳۴-۱۱.
- صادقی فسایی، سهیلا و شریفی ساعی، محمدحسین. (۱۳۹۰). «تقابل سنت و مدرنیته: کشمکش‌های گفتمانی در الگوهای بازنمایی (تحلیلی بر شیوه‌های بازنمایی روابط دختر و پسر در سریال‌های ایرانی)»، زن در فرهنگ و هنر. دوره ۶، شماره ۱، ۱۱۸-۹۵.

صادقی فسایی، سهیلا و شریفی ساعی، محمدحسین. (۱۳۹۱). «عشق و ضدعشق در سریال‌های ایرانی: تحلیل نشانه‌شناختی روابط عاشقانه و روابط مبتنی بر فریب در رسانه ملی»، فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی. دوره ۱۹، شماره ۷۱، ۶۹-۹۶.

صمدی، مهران و کرد، علی‌اکبر. (۱۳۹۵). «تحلیل نشانه‌شناختی ارزش‌های فرهنگی-اجتماعی کارتون‌های خارجی پخش‌شده از شبکه ۵ سیما از سال ۹۳-۱۳۸۴»، مطالعات جامعه‌شناسی. دوره ۹، شماره ۳۰، ۹۵-۱۲۳.

عظیمی، محمدحسن و شکرخواه، یونس. (۱۳۹۴). «کودک، رسانه و ارتباط متقابل»، علوم و فنون مدیریت اطلاعات. سال اول، شماره اول، ۶۹-۹۴.

غلامعلی، بهزاد، جمورپور، سمیه، سوری، اصغر، سهیلی‌زاد، مختار، خزایی، سلمان، نوریان، فاطمه و باقر، محمد. (۱۳۹۵). «معیارهای ازدواج در زوجین در شرف ازدواج مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره ازدواج شهرستان تویسرکان در سال ۱۳۹۴»، مجله علمی پژوهان. جلد ۱۴، شماره ۴، ۳۸-۴۷.

فرج‌نژاد، محمدحسین و مهدیان، حقیظه. (۱۳۹۳). «بررسی انتقادی کابالیسم در سینمای هالیوود (مطالعه موردی کارتون سینمایی ناین)»، معرفت فرهنگی اجتماعی. سال ۵، شماره ۴، ۱۳۲-۱۵۷.

فرقانی، محمد مهدی و محمدکمال، ستاره. (۱۳۹۶). «بازنمایی جنسیت در برنامه‌های تلویزیونی: مقایسه مجموعه نروزی کلاه قرمزی و کارتون شش ابرقهرمان»، زن در فرهنگ و هنر. دوره ۹، شماره ۱، ۲۷-۴۸.

فروغی، یاسر و فروغی، سمیه. (۱۳۹۸). «بازنمایی جنسیت در انیمیشن‌های ایرانی (مطالعه موردی انیمیشن‌های مهارت‌های زندگی برای کودکان و بچه‌های ساختمان گل‌ها)»، زن در فرهنگ و هنر. دوره ۱۱، شماره ۱، ۲۵-۴۶.

فولادیان، مجید، دیاری، مرتضی و ظهوری، راضیه. (۱۳۹۷ الف). «روند تغییرات گذران اوقات فراغت در میان دانشجویان غیربومی دانشگاه فردوسی مشهد»، تحقیقات فرهنگی ایران. دوره ۱۱، شماره ۳، ۱-۲۸.

فولادیان، مجید، هاشمی، سیدضیاء و تیموری، محمود. (۱۳۹۷ ب). «تحلیل مقایسه‌ای معیارهای همسرگزینی در میان گروه‌های مختلف اجتماعی در جامعه معاصر ایران»، فصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر. دوره ۷، شماره ۱۳، ۱۲۲-۹۱.

فیسک، جان. (۱۳۸۰). «فرهنگ تلویزیون»، ترجمه مژگان پرومند. فصلنامه ارغنون. شماره ۱۹، ۱۴۲-۱۲۵.

کلیدج، لایلا و صنیعی، ماندانا. (۱۳۹۴). «بازنمایی ضد ارزش‌های اجتماعی در کارتون‌های شبکه پویا». دومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی، امارات متحده عربی، دب.

کنعانی، محمدامین، حمیدی‌فر، مهدی و محمدزاده، حمیده. (۱۳۹۵). «انتخاب همسر و معیارهای آن: مطالعه‌ای در بین مردان و زنان ازدواج‌کرده شهر رشت»، جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی. دوره ۳، شماره ۸، ۲۵۶-۲۲۹.

کنعانی، محمدامین و محمدزاده، حمیده. (۱۳۹۵). «تماس‌های شبکه‌ای و تجربه عشق سیال: مطالعه کیفی دانشجویان دختر دانشگاه گیلان»، فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران. دوره ۹، شماره ۱، ۱۴۷-۱۱۵.

کوثری، مسعود و تفرشی، امیرعلی (۱۳۹۵). «تحلیل گفتمان شبکه کودک «جم جونیور» در نظم گفتمانی هویت مطلوب زنانه»، مطالعات فرهنگ-ارتباطات. دوره ۱۷، شماره ۳۶، ۸۴-۵۳.

گیدنز، آنتونی. (۱۳۸۴). مدرنیته و هویت شخصی. ترجمه ناصر موفقیان، تهران: نشر نی.

لوشر، ماکس. (۱۳۹۳). روان‌شناسی رنگ‌ها. ترجمه لایلا مهردادپی، تهران: انتشارات شباهنگ.

ملکیان، محمدامین، حسینی شکیب فاطمه و خلیلی، سارا. (۱۳۹۵). «من راوی؛ بررسی حالت‌های گوناگون من مؤلف در انیمیشن، با تکیه بر نظریه تحلیل رفتار متقابل اریک برن»، نامه هنرهای نمایشی و موسیقی. شماره ۱۳، ۱۰۹-۹۳.

موسوی، سعیده‌سادات، احمدی زاویه، سیدسعید و حسینی، محمدرضا. (۱۳۹۷). «بازنمایی مضامین مذهبی در کارتون با بررسی الگوهای به‌کارگرفته‌شده در آثار ژاپنی»، نشریه هنرهای زیبا-هنرهای نمایشی و موسیقی. دوره ۲۳، شماره ۱، ۱۲-۱.

منصوري، حسين. (۱۳۹۷). «بررسی عوامل و مؤلفه‌های مؤثر بر انتخاب همسر با استفاده از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه (ام. ای. دی. ام.)» (مورد مطالعه: دانشجویان دختر و پسر شهر بندرعباس)، پژوهشنامه فرهنگی هرمزگان. شماره ۱۶، ۱۰۷-۹۱.

میرفردی، اصغر و رجایی، محمدصادق. (۱۳۹۲). «بررسی نقش خصوصیات ظاهری و باورهای اعتقادی بر همسان‌گزینی در انتخاب همسر» (مطالعه موردی: دانشجویان مجرد دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم)، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده. سال ۱۵، شماره ۵۹، ۱۶۱-۱۵۹.

نادری، زینب، علوی، حمیدرضا و یاری دهنوی، مراد. (۱۳۹۶). «بازنمایی اتوییا در کارتون‌های کودکانه با تأکید بر مفاهیم هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و ارزش‌شناسی»، اسلام و پژوهش‌های تربیتی. سال ۹، شماره ۲، ۹۶-۷۹.

نولتینگ، یوهان و بلیتز، گنورک. (۱۳۸۵). کادربندی در عکاسی. ترجمه بهزاد موسوی امین. تهران: انتشارات اسلیمی.

هاشمی، سیدضیا، فولادیان، مجید و فاطمی امین، زینب. (۱۳۹۳). «بررسی تجربی دو نظریه رقیب همسرگزینی در ایران»، فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران. دوره ۷، شماره ۴، ۱۵۷-۱۸۷.

- Bouko, Catherine, Calabrese, Laura. & Orphee De Clercq, Orphée. (2017). "Cartoons as Interdiscourse: A Quali-Quantitative Analysis of Social Representations Based on Collective Imagination in Cartoons Produced after The Charlie Hebdo Attack. Discourse", Context & Media. Volume 15, 24-33.
- Campbell, Margaret C. Manning, Kenneth C. Leonard, Bridget. & Manning, Hannah. M. (2016). "Kids, Cartoons, and Cookies: Stereotype Priming Effects on Children's Food Consumption", Journal of Consumer Psychology. Volume 26, Issue 2, 257-264.
- Carroll, Joseph. Gottschall, Jonathan. Johnson, John A. Kruger, D. J. (2012). *Graphing Jane Austen: The Evolutionary Basis of Literary Meaning*. Unied Kingom: Palgrave Macmillan.
- Çelik, Berkay, & Kerim Gündoğdu (2016). "The Effect of Using Humor and Concept Cartoons in High School ICT Lesson on Students' Achievement, Retention, Attitude And Anxiety", Computers & Education. Volume 103, 144-157.
- Wyndol, Furman, & Rose, Amanda J. (2015) "Friendships, Romantic Relationships, and Other Dyadic Peer Relationships in Childhood and

Adolescence: A Unified Relational Perspective ", In Richard M. Lerner, Willis F. Overton, Peter C. M. Molenaar (Eds.), *Handbook of Child Psychology and Developmental Science* (pp. 932-974). London: John Willey & Sons.

- García, Herenia, & Encarnación Soriano. (2017). *The Romantic Ideal of Men and Women Involved in the Relationship of Friends with Benefits*. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, Volume 237, 203-208.
- Garza, Monica. (2019). *Emotional Silence: Are Emotive Expressions of 3D Animated Female Characters Designed to Fit Stereotypes*. Master's thesis, Texas University.
- Habib, Khaled. & Soliman, Tarek. (2015). *"Cartoons' Effect in Changing Children Mental Response and Behavior"*, *Open Journal of Social Sciences*. Volume 3, Issue 9, 248-264.
- Juliyanti, N. Rahmat, A. & Riandi, R. (2019). *"Pattern of Student Mental Representation When Faced Media Animation Video of Plant Transport and Its Relation with Mental Effort"*, *International Journal of Physics: Conference Series*. Volume 1157, Issue 2, 22-98.
- Karandashev, Victor. (2015). *"A Cultural Perspective on Romantic Love"*, *Online Readings in Psychology and Culture*. Volume 5, Issue 4, 1-21.
- Keys, Jobia. (2016). *"Doc McStuffins and Dora the Explorer: Representations of Gender, Race, and Class in US Animation"*, *Journal of Children and Media*. Volume 10, Issue 3, 355-368.
- Lee, Yu-Yun, Hong-Ren Chen, & Shu-Chen Chang. (2017). *"Learning Effects of Iconic Representation Animation Teaching on the Mathematics Problem Solving Process"*, 10th International Conference on Ubi-media Computing and Workshops, Ubi-Media.
- Martin, Rebecca. (2017). *"Gender and Emotion Stereotypes In Children's Television"*, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*. Volume 61, Issue 3, 499-517.
- Reznik, Gabriela. Massarani, Luisa. & Moreira, Ildeu de Castro. (2019). *"How Does the Image of the Scientist Appear in Short Animation Films"*, *História, Ciências, Saúde-Manguinhos*. Volume 26, Issue 3, 753-777.
- Wells, Eliza. (2015). *"The Representation of Women and Gender in Warner Bros. Cartoons: A Performance of Satire, Audre Lorde Writing Prize"*.
- Retrieved from:
<https://digitalcommons.augustana.edu/wollstonecraftaward/3>